

MOZAIKA

DŮM
ZAHRANIČNÍ
SPOLUPRÁCE

D Z

S

ČTVRTLETNÍK DZS O MEZINÁRODNÍM VZDĚLÁVÁNÍ / JARO 2024

Evropské hodnoty (nejen) pro mladé

15. března Za studiem do Rakouska

Získejte stipendium z programu AKTION ČR–Rakousko a napište svoji diplomovou, disertační nebo habilitační práci u našich jižních sousedů.

22. března Staňte se vyučujícími Evropských škol

Máte pedagogické zkušenosti z 1. či 2. stupně vzdělávání, angličtinu nebo francouzštinu na úrovni C2 a láká vás učit děti v Evropě? Přihlaste se na jedno ze čtyř výběrových řízení na vyučující s různými aprobacemi do škol v Lucemburku a Bruselu.

duben 2024 Soutěž DiscoverEU

Pravidelná soutěž DiscoverEU nabízí osmnáctiletým jedinečnou příležitost procestovat Evropu díky bezplatné měsíční vlakové jízdě. Lidem narozeným v období od 1. července 2005 do 30. června 2006 stačí v dubnu správně vyplnit krátký online kvíz na Evropském portálu pro mládež.

1. května Den Evropy

Připojte se k nám při oslavě Dne Evropy na pražském Střeleckém ostrově. Kancelář Zastoupení Evropské komise v ČR s partnery i letos připravili bohatý celodenní program pro veřejnost. Jako vždy se můžete těšit na stánek DZS.

Dopřejte svým uším dávku inspirace

Poslechněte si inspirativní rozhovory v našem podcastu Za hranicí. Čekají na vás poutavé příběhy absolventů zahraničních stáží, studijních a dobrovolnických pobytů a koordinátorů mezinárodních a odborníků, kteří aktivně přispívají ke zlepšení kvality českého vzdělávání.

18.–19. května Open House Praha poprvé i v DZS

Do dnes již legendárního festivalu otevřených budov se letos poprvé zapojí i DZS se svými prostory Na Poříčí. Přijďte prozkoumat skrytý architektonický poklad města a dozvědět se víc o našem poslání.

Evropa jsi i ty!

Pavlína Slavičková
vedoucí oddělení neformálního
vzdělávání mládeže a sportu

Evropa jsi i ty! Tvrzení, které je snažší zažít než vysvětlit. Často jsme totiž rukojmí představ o rozdílech mezi jednotlivými státy a kulturami, abychom následně zjistili, že většina z nich existuje pouze v našich hlavách. A jak si to nejednodušeji ověřit? Vyjet na Erasmus+!

Erasmus+ do každé domácnosti

A ne, Erasmus+ už dávno není jen pro vysokoškoláky a vysokoškolačky. Na zahraniční vzdělávací výjezd může vyjet každý; mladý člověk v rámci svého volnočasového kroužku zaměřeného na mediální gramotnost, pracovník neziskovky, který řeší témata spojená s duševním zdravím u mladých lidí, anebo učitelka, která si chce rozšířit obzory a objevit nové výukové metody. Erasmus můžete zažít dokonce i v Čechách, a to pokud zorganizujete například tematické setkání mladých lidí z celé Evropy či zrealizujete projekt, který mladé zapojí v roli aktivních občanů, ať už debatou se zastupitelstvy, osvětovou kampaní na sociálních sítích či simulací některé z veřejných institucí. Několik konkrétních příkladů projektů, které za pomoci Erasmu do veřejného prostoru přináší téma společných evropských hodnot, a to vše za aktivního přispění mladých lidí, naleznete v tomto čísle jen o pár stránek dále.

Evropa je kámoš, ne hrozba

Erasmus+ je příležitostí pro celoživotní vzdělávání napříč obory i generacemi.

Všechny ale pojí základní stavební pojivo – evropská zkušenost, která je mnohem více než jen výjezd. Je to poznání nových kolegů, získání nových znalostí, výměna zkušeností a dobré praxe (i té zlé, protože pocit sounáležitosti je k nezaplacení #sharingiscaring). V neposlední řadě je to také příležitost k získání nových přátel, kteří řeší podobné starosti i radosti jako vy. A jet za přáteli do Brna, Liberce nebo Vídně je pramálo rozdílné. Konkrétní lidské vazby a možnost sdílet profesní i pracovní život totiž přináší daleko hmatatelnější pocit evropanství, než jakýkoli oficiální dokument či deklarace.

Spolu jsme Evropa

Vzájemně se můžeme inspirovat, vést dialog a tvořit společně Unii, která je podporující (rovné příležitosti), ochraňující (lidská práva), pomáhající (kvalita veřejných služeb a vzdělávání) a v neposlední řadě plná Evropanů a Evropanek, kteří si uvědomují, že více věcí nás spojuje, než rozděljuje. Že společně můžeme události ovlivňovat tak, aby Evropa byla místo, ve kterém se bude žít dobře i dalším generacím po nás. Koneckonců zvolání „Po mně potopa“ by si dnes určitě rozmyslel i Ludvík XV, protože Evropu musíme tvořit všichni společně, ať účastí na Erasmu, nebo udržováním dobrých mezilidských vztahů nejen s našimi sousedy. Shoda na základních evropských hodnotách je pro to pevným základem.

MOZAIKA

Jaro 2024 • 1. března 2024

Vychází 4x ročně, rozdává se zdarma

Vydavatel: Dům zahraniční spolupráce, Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1, IČO: 61386839, evid. č.: MK ČR E 23325, tel.: +420 221 850 100, e-mail: info@dzs.cz, web: dzs.cz, eurodesk.cz

Šéfreditorka: Kristýna Veitová

Foto: istockphoto.com

Grafika: orange5 creative studio, s. r. o.

Tisk: AF BKK, s. r. o.

Distribuce: Casus, Direct Mail, a. s.

Předplatné: Odebírání čtvrtletníku si můžete objednat na stránkách dzs.cz, kde také naleznete zdarma ke stažení elektronickou verzi. Vaše dotazy a připomínky zasílejte na e-mail: redakce@dzs.cz.

Spolufinancováno z programu Evropské unie Erasmus+ a Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Za obsah publikací (sdělení) odpovídá výlučně autor. Publikace (sdělení) nereprezentují názory Evropské komise a Evropská komise neodpovídá za použití informací, jež jsou jejich obsahem. Změny uvedených údajů nebo tiskové chyby jsou vyhrazeny.

Den mezinárodního vzdělávání

Průstřížnice svět

6.6.2024

DZS

MK MIT

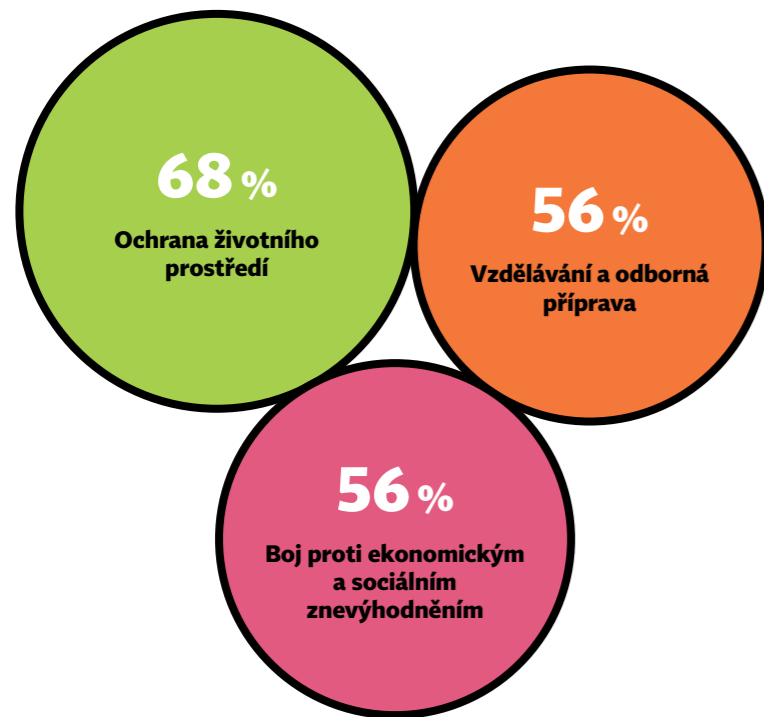
EVROPSKÁ UNIE

20 LET V EU

Evropa pro mladé, mladí pro Evropu

Že politika mladé lidi nezajímá, zaslechl nejspíš každý z nás. Poslední volby do Evropského parlamentu nicméně dokazují pravý opak. Po 25 letech se volební účast poprvé dostala přes 50 %. Za nevídaným výsledkem stojí právě mladá generace, která jasně projevila touhu po aktivní politické účasti a potřebě nechat zaznít svůj hlas.

CO BY PODLE MLADÝCH LIDÍ
MĚLO BÝT PRO EU PRIORITYOU?

→ Priority mladých dle výzkumu Eurobarometer z roku 2019

Volby, protest, internet

Evropská demokracie není jen o hlasování ve volbách, ale také o aktivní účasti ve veřejném životě. Vnímání pojmu veřejná angažovanost se v průběhu času vyvíjí, a to zejména u mladých lidí. Díky nim se běžnou součástí občanské a politické participace v posledních letech staly rozsáhlé protesty a shromáždění, bojkoty nebo digitální formy aktivismu, jako je vlogování a podpisy online petic. Mladí lidé tak nejsou pouze pasivními pozorovateli politického dění, ale také těmi, kteří aktivně hledají cesty, jak ovlivnit změny ve společnosti.

Za ten neúčinnější způsob považuje mladá generace společně s pouličními demonstracemi právě volby. Její účast ve volbách do Evropského parlamentu se instituce EU snaží dlouhodobě podporovat širokou paletou aktivit a kanálů. Jsou mezi nimi kampaně, jako „Nenechám za sebe rozhodnout ostatní“ informační síť Eurodesk, platforma jsmespolu.eu, simulační hra na poslance a poslankyně, ale také snižování věkového limitu pro účast i kandidaturu ve volbách. V letošních eurovolbách tak můžou volit už šestnáctiletí, a to v Belgii, Německu, Rakousku a na Maltě, a sedmnáctiletí v Řecku. x

Více než polovina mladých lidí napříč Uníí věří, že na jejich hlase záleží.

Jak volit?

Hlasování ve volbách do Evropského parlamentu se mezi členskými zeměmi může mírně lišit. Svůj hlas budou moct Evropané a Evropanky odevzdávat od 6. do 9. června, v Česku se ale nové složení parlamentu volí jen 7. a 8. června. Počet europoslanců a europoslankyň se odvíjí od velikosti populace dané země. Na Česko v parlamentu připadá 21 křesel. Volit u nás může každý, kdo nejpozději v druhý den voleb dosáhne plnoletosti. x

MLADÍ LIDÉ
A VOLBY V ČÍSLECH:

Průzkum mládeže Evropského parlamentu z roku 2021

42%

podepsalo nebo vytvořilo petici

85%

diskutuje o politice s přáteli a příbuznými

26%

bylo v politických a sociálních otázkách aktivních online

46%

se zúčastnilo posledních voleb (místních, vnitrostátních nebo evropských)

24%

se zúčastnilo demonstrace

Tvoříme Evropu, už dvacet let

Den Evropy kromě blížících se voleb do Evropského parlamentu letos připomíná i dvacet let od vstupu Česka do EU. Centrum Prahy v okolí Střeleckého ostrova a Národní třídy tak 1. května pod taktovkou United Islands a spolku Díky, že můžem ožije díky programu nabitému aktivitami pro celou rodinu, neotřelé hudbě a zajímavým debatám. Těšit se můžete i na tradiční informační stánky partnerů Dne Evropy. x

Objevovat a pomáhat

Pro silnou demokracii je angažovanost mládeže nezbytná a pro angažovanou mládež je zase nepostradatelná mezinárodní zkušenost. Studijní pobyty i stáže v zahraničí mají totiž pozitivní vliv na rozvoj vlastností spojovaných s vyšším zapojením do občanského života. V současnosti EU mladé lidi v mezinárodním vzdělávání podporuje rozsáhlými programy, které DZS administruje.

Jednou z nabízených příležitostí je iniciativa programu **Erasmus+**, DiscoverEU – Jízda k začlenění, která umožňuje organizacím či skupinám mladých lidí s omezenými příležitostmi získat finanční podporu na organizaci vlakové cesty po Evropě. Jízda tak není pouze prostředkem k dosažení fyzické mobility, ale také k podpoře

mentální mobility a evropských hodnot, jako je tolerance a solidarita.

Podpořit aktivní občanství mladých lidí v Evropě i mimo ni má za svůj cíl i **Evropský týden mládeže**. Jeho hlavním tématem jsou právě demokracie a volby do Evropského parlamentu. Konat se bude **od 12. do 19. dubna** a přinese desítky akcí a diskusí napříč Evropou, ve kterých můžou mladí lidé představit své názory a vize pro EU. Mapu všech aktivit lze najít na stránkách Evropského portálu pro mládež.

Pro informace o dalších možnostech mezinárodního vzdělávání se neváhejte účastnit akce **Příští stanice svět**, která se bude konat **6. června** v prostorách DZS v Praze 1. Kromě příležitostí k výjezdu se zaměří i na volby do Evropského parlamentu a participaci mládeže. x

Rozhodujme o Evropě informovaně a zodpovědně. Svobodné volby nejsou samozřejmostí

Text: Michael Murad, Předseda správní rady EUTIS, o. p. s., a zástupce ředitelky v Centru pro informovanou společnost
Foto: Miloslav Pospíšil

Rok 2024 může být bez nadsázky označován jako rok supervolební. K volbám se kromě Čechů a Češek, které čekají letos až troje volby, může vypravit i více než polovina světové populace žijící v asi 70 zemích světa. Volilo se, či se volit bude nejen ve Spojených státech a v Rusku, ale i v Bangladéši, Brazílii, Indii, Indonésii, Mexiku či Pákistánu, což zároveň znamená, že k urnám míří občané a občanky 8 z 10 nejlidnatějších států.

Mnohé z letošních voleb ovlivní nejenom vývoj v dané zemi, ale i daleko za jejími hranicemi. Patří mezi ně i červené volby do Evropského parlamentu, které ve volební smršti vyčnívají z mnoha důvodů. Evropský parlament má totiž zásadní roli v mnoha oblastech s velkým dopadem na náš každodenní život.

Demokracie na ústupu?

Ač je Evropa dle nevládní organizace Freedom House kontinentem s největší koncentrací demokracií, ty se netěší perfektní kondici, což se týká i členských států Evropské unie. Kvalitu demokracie měří Freedom House už od roku 1973, a to soustředěním se na politická a občanská práva jednotlivců. Dle míry naplňování těchto práv dělí státy na svobodné, částečně svobodné a nesvobodné. Podle organizace tak ve zcela svobodné zemi žije jen 20 % světové populace. Vysoce znepokojivý je i trend posledních sedmnácti let, kdy Freedom House upozorňuje na celosvětový úpadek demokracie.

Optimistický je nárůst počtu těch, kteří považují demokracii za nejlepší způsob vlády

V mnoha zemích tak oslava svátku demokracie, kterou by volby měly být, zůstává jen iluzí. Ne ve všech případech mají totiž volby skutečný vliv na to, kdo bude vládnout, a stávají se tak pouhou hrou na demokracii. I proto Evropská komise představila v prosinci 2023 balíček na ochranu demokracie. Ten se mj. zaměřuje na omezení vlivu třetích zemí, jenž jako hrozbu nevnímá pouze Komise, ale i více než čtyři pětiny obyvatel EU (což potvrzuje průzkum Eurobarometer z konce

roku 2023). Třemi dalšími nejčastěji zmiňovanými hrozbami jsou pak konkrétně nepravdivé a/nebo zavádějící informace, které se šíří online i offline, rostoucí nedůvěra a skepse vůči demokratickým institucím a nedostatek občanské angažovanosti a zájmu o politiku a o volby.

Je třeba to nevzdávat

Na omezování negativního dopadu dezinformací a vměšování nedemokratických států, stejně tak jako na posilování důvěry v instituce musí pracovat celá řada aktérů, včetně vzdělávacích institucí ve formálním i neformálním vzdělávání. Ty hrají ve formování evropanství u mladé generace klíčovou roli. A to ať už podporou aktivního občanství, začleněním mediální gramotnosti do výuky, nebo vytvářením prostoru pro otevřenou diskusi a kritické myšlení.

O tom, že jsou tyto aktivity důležitější než kdy jindy, vypovídají i závěry prosincového výzkumu Jeden svět na školách od Člověka v tísni, zaměřeného na názory a po-

stoje českých středoškoláků a středoškolaček. Ty ukázaly pokles v počtu studujících, kteří věří, že mohou ve své obci či v Česku něco vlastní aktivitou změnit. S optimismem můžeme na druhou stranu vnímat například nárůst počtu těch, kteří považují demokracii za lepší než jakýkoliv jiný způsob vlády. Z 37 % v roce 2017 na 52 % v roce 2023 se jedná o znatelný pozitivní posun.

Nespornou zásluhu na tomto vývoji má fungování iniciativ a projektů, které reagují na zásadní překážky v neangažovanosti mladých – nezájem části z nich o společenské dění, jejich nízkou informovanost či znechucení z politiky v důsledku různých kauz, a snaží se tento stav měnit. Patří mezi ně i projekt Rozhoduj o Evropě, informující mladé o zdánlivě vzdálené a složité evropské politice. Jedná se o jeden z příspěvků ke zvrácení negativního trendu úpadku demokracie. Čím více těchto příspěvků na poli vzdělávání bude, tím v lepší kondici budou evropské demokracie nejenom na konci supervolebního roku.

Rozhoduj o Evropě – Staň se na den tvůrcem evropské politiky

Projekt existující od roku 2008 je zaměřen na podporu zapojení mladých lidí do debaty o aktuálních evropských otázkách a na jejich setkání s politiky či odborníky. Projekt je určený středoškolákům ze všech typů škol, kterým přibližuje rozhodovací proces na úrovni Unie. Každoroční projekt sestává z regionálních seminářů napříč celou ČR a z vícedenního modelového zasedání institucí EU, na kterém se studující středních škol vžijí do rolí ministryň a europoslanců. Dlouhodobými partnery jsou Zastoupení Evropské komise v ČR, Odbor komunikace o evropských záležitostech Úřadu vlády ČR, Eurocentra, Kancelář Evropského parlamentu v ČR, Europe Direct ČR, Národní pracovní skupina pro strukturovaný dialog s mládeží a Eurodesk ČR. Všechny informace najdete na rozhodujevrope.eu a na sociálních sítích projektu.

Zemák, děják, „Evropák“

Pro rozvíjení evropanství u mladých lidí existuje mnoho nástrojů a způsobů. Jedním z těch, které mají velký potenciál, je existuje a hodnoty žáků k Evropské unii formovat, jsou i školní osnovy. Tohoto potenciálu plně využilo Gymnázium Zlín – Lesní čtvrť, které se rozhodlo o tematiku EU inovovat svou výuku zeměpisu, dějepisu a společenských věd v rámci projektu **Naše EU – cesta domů do Evropy**.

Jeho aktivity nebyly omezeny pouze na tradiční hodiny, ale zahrnovaly také projektové dny, přednášky odborníků, diskuse a kvízy. Cílem bylo žákům a žákyním poskytnout komplexní pohled na EU, její historii, instituce i specifika jednotlivých členských států. Tímto způsobem získali hlubší porozumění tomu, jak členství v EU ovlivňuje jejich každodenní život. Celý projekt byl zároveň navržen tak, aby u mladé generace podnítil zájem o evropské priority a hodnoty a rozvíjel její kritické myšlení. ✖

Cesta je cíl

Úspěšné fungování každého rozmanitého společenství spočívá ve vzájemném porozumění a respektu různých kultur. Tyto ideály stály i za vznikem online projektu **Comp@ss**, který iniciovaly střední školy z osmi evropských zemí, včetně Obchodní akademie v Táboře.

Cílem bylo vést mladé lidi k tomu, aby se stali občany a občankami s odpovědným přístupem k sobě samým, k ostatním i k okolnímu světu. Jednotlivé světové strany pomyslného kompasu zavedly zúčastněné do čtyř směrů, přičemž každý z nich (jih – udržitelnost, východ – emoce, sever – příroda, západ – wellbeing) představuje klíčové aspekty lidského života, jež jsou zároveň úzce spojené s evropskými hodnotami, jako je respekt k přírodě, sociální a kulturní dialog, nebo péče o duševní zdraví.

Mezi výstupy projektu patří sbírka poezie, dotazník na téma wellbeing, online mapa nebo audionahrávky o městech zapojených středních škol. Projekt **Comp@ss** tak studujícím otevřel nové obzory a umožnil otevřený dialog, který podporuje toleranci mladých lidí z různých evropských kultur. ✖

Kdo ohlídá hlídače

Vsoučasném chápání EU a utváření zdravého vztahu k demokracii sehrávají klíčovou roli média, která jsou často označována za hlídačské psy demokracie. V době tendencí některých zpravodajství je ovšem důležitou otázkou, kdo dohlíží na jejich objektivitu.

Střední odborná škola podnikání a obchodu v Prostějově a Thora Storm videregaaende skole v norském Trondheimu na ni zareagovaly svým projektem **Média a demokracie**, který si dal za cíl zlepšit mediální a digitální gramotnost studujících, aby byli schopni informace z různých zdrojů kriticky zhodnotit a odlišit fakta od dezinformací.

Průběh projektu zahrnoval virtuální setkání, týmovou spolupráci nebo tvorbu filmů o významu svobody a demokracie. Aktivity ale nezůstaly jen v digitálním prostoru. Studující se účastnili mezinárodních výjezdů, během kterých navštívili centrály médií v Norsku i v Česku. Zde měli možnost diskutovat o úloze a fungování médií a sami si vyzkoušeli roli reportérů a tvůrkyň zpravodajství. Celkově projekt poskytl studujícím dovednosti pro odhalení případného zkreslení informací o EU a vzhled do fungování médií. ✖

Věk je jen číslo

Podstatu evropanství vyjadřuje šest základních hodnot, mezi které patří lidská důstojnost, rovnost nebo solidarita s těmi, kteří strádají. I dnes totiž mnoho lidí nemá možnost se do různých aktivit zapojit, ať už kvůli nedostatku financí, nebo specifickým potřebám. Zkvalitnit život takových lidí se rozhodla skupina mladých mužů a žen v čele se Štěpánkou Motejlovou prostřednictvím solidárního projektu **Uč se a nemuč se**.

Děti, mládež a lidé v důchodu, kteří by jinak neměli příležitost zažít kulturní a vzdělávací akce, díky nim absolvovali několik výletů, workshopů a sportovních soutěží. Podařilo se jí propojit různé generace, odbourat věkové stereotypy a bojovat proti socioekonomickým překážkám. „Učení bez mučení“ se tak stalo katalyzátorem pro vznik inkluzivního prostředí, kde každý jednotlivec může bez ohledu na své zázemí rozvíjet svůj potenciál a přispět k posílení své komunity. ✖

Studující si uvědomili komplexnost EU a význam vzájemného porozumění

Demokracie se nevytvoří sama, zapojte se

Mladí lidé do devatenácti let tvoří jednu pětinu populace České republiky. Jejich aktivní účast ve veřejném a politickém dění má klíčový význam pro budování fungující demokracie, a je proto nezbytné podporovat jejich občanské vzdělávání a informovat je o možnostech zapojení. Projekt neziskové organizace **Agora Central Europe O nás s námi**, financovaný z programu Erasmus+, na tuto potřebu reaguje a otevírá mladým Čechům a Češkám dveře k aktivnímu občanství.

Projekt O nás s námi je příkladem toho, jak lze prostřednictvím konkrétních aktivit posilovat demokratické procesy a hodnoty ve společnosti. V duchu evropských hodnot, jako je demokracie, svoboda a solidarita, se O nás s námi snaží aktivně zapojit mladé lidi ve věku 13–19 let do dění ve svém okolí a zároveň identifikovat jejich potřeby v této oblasti.

Mladí a aktivní

Jednou z hlavních aktivit projektu byly konzultace s patnáctkou mladých aktivních občanů a občerek, které se staly podkladem pro tvorbu výzkumných otázek pro navazující focus groups. Právě tyto skupinové diskuse totiž byly klíčové k pochopení toho, co mladé zajímá, co jim v jejich aktivitách brání anebo jaké participační nástroje jsou pro ně

srozumitelné a zajímavé. Mládež tak nebyla pouze pasivním posluchačem informací, ale byla aktivně zapojena do tvorby projektu. Mezi tématy, která mezi mladými lidmi silně rezonují, se nejčastěji objevovalo například duševní zdraví, konflikt na Ukrajině, sexualizované násilí či mezigenerační (ne)dialog. Naopak co od vstupu do občanského aktivního života mladou generaci odrazuje, je třeba kauza Dominika Feriho, který pro ni byl velkým zklamáním, vnímání veřejného dění a občanské angažovanosti jako „světa dospělých“ či něco, co zkrátka „není cool“.

V další fázi projektu pak proběhly vzdělávací workshopy, které vycházely z poznatků skupinových diskusí a mladé lidi měly naučit, jak být aktivními občany a občankami. Zásadním bodem projektu byla také tzv. Podzimní škola občanského aktivismu,

Jaké nástroje oslovují mladou generaci?

Cool

- Petice a volby
- Online platformy
- Dobrovolnictví

Není cool

- Otevřené dopisy
- Zasedání zastupitelstva
- Využití zákona o svobodném přístupu k informacím

jejímž cílem bylo hlouběji rozvinout znalosti a dovednosti mladých lidí v oblasti aktivního občanství. Projekt byl ukončen informační kampaní zaměřenou na mládež, kterou vytvořili sami účastníci a účastnice.

Projekt O nás s námi jasně ukázal, že mladí lidé se o dění ve svém okolí zajímají a chtějí se aktivně zapojit do budování demokracie. Potřebují ale podporu a vedení, aby se jim to dařilo. Projekt jim tuto podporu poskytl a pomohl jim rozvinout jejich znalosti a dovednosti v oblasti aktivního občanství. (KV) ✖

Od účasti ve volbách k aktivnímu občanství

Text: Pavlína Macounová, Václav Vidím

Letošní volby do Evropského parlamentu se poprvé týkají generace mladých lidí, která celý svůj život prožila v Evropské unii. Jejich zapojení může mít proto velký dopad. To, zda tato generace ale půjde poprvé k volbám, závisí i na vyučujících a lidech pracujících s mládeží, kteří mohou mladé lidi k účasti ve volbách a aktivnímu občanství motivovat.

Generace mladých lidí má zcela unikátní pohled na aktivní občanství ve společnosti. Jejich pohled se již neubírá pouze na kontext Česka, ale celé EU. Témata, která jsou pro tuto generaci stěžejní, jako je udržitelnost, participace či inkluze, pak řeší na celoevropské úrovni. To sledujeme i v rámci našich programů, do kterých se mladí lidé aktivně zapojují, a to nejen jako účastníci, ale i jako žadatelé.

Program Erasmus+ je stěžejním programem EU, kdy se každý rok více než 640 000 účastníků zapojuje do vzdělávacích aktivit v zahraničí a Evropský parlament byl vždy zastáncem navýšo-

vání rozpočtu tohoto programu. Česko přistoupilo k programu Erasmus v roce 1998, kdy jako první vysokoškolští studující mohli vyjet teoretičtí rodiče dnešních prvoličů, kteří jsou ročník 2006. Tito mladí lidé tak svůj celý dosavadní život prožili coby plnohodnotní občané a občanky EU a zároveň vyrostli v kontextu programu Erasmus.

K osmnáctinám voličský pas a vlakovou jízdenku DiscoverEU

Volební účast v Česku z roku 2019 byla pouze 28,72 %, což je druhou nejmenší

volební účastí ze všech států EU. Hlavní motivací pro mladé lidi by letos mohla být příležitost nenechat ostatní rozhodnout za ně. Lidem, kteří se v letošním roce přehoupnou přes hranici plnoletosti, se kromě volebních místností totiž otevřou i nové dveře do mezinárodního vzdělávání v rámci programu Erasmus+. Díky **soutěži DiscoverEU** mohou své osmnáctiny oslavit měsíční cestou vlakem po Evropě, díky čemuž mohou poznat jednotlivé národní kontexty, o nichž budou námi voleni evropští poslanci a poslankyně vždy muset přemýšlet. Ani v rámci své vlakové jízdy s DiscoverEU za sebe mladí nenechají rozhodnout, jakou cestou se v Evropě vydají.

Od voleb k vlastnímu projektu

I za DZS budeme zapojeni do propagace voleb do Evropského parlamentu směrem k prvoličům. Náš hlavní záměr je však ukázat, že aktivní občanství většinou začíná volbami, ale nemusí u nich vždy končit. Program Erasmus+ totiž nabízí příležitost s názvem Aktivita participace mládeže, která již od třinácti let věku umožňuje mladým lidem poznat i jiné přístupy k aktivnímu životu ve společnosti, než je pouze účast na volbách do různých parlamentů. Mohou se tak zapojit do simulace fungování Evropského parlamentu, nebo pracovat na tématu, které je důležité obzvláště pro jejich region. Mohou ale také pracovat na tématu, které je důležité čistě pro region jejich bydliště.

Další příležitost pro iniciativní mladé lidi nabízí program Evropský sbor solidarity v podobě **Solidárních projektů** zaměřených na pomoc místní komunitě. Jejich hlubším cílem je posilovat vzájemné porozumění, přispívat k pozitivním změnám a zasadit se o vytvoření inkluzivnější společnosti. To má účast ve volbách a vytvoření projektu skrze naše programy společné; nabízí příležitost k aktivní účasti ve veřejném životě a možnost zlepšit své okolí. Proto stojí za to, mladé lidi o těchto příležitostech k zapojení informovat a dát jim na výběr, zda se do nich aktivně zapojí.

Evropský týden mládeže

Chcete vyjádřit svůj názor na témata, která jsou pro vás důležitá? Účastnit se různých aktivit a diskusí? Ideální příležitostí je letošní ročník Evropského týdne mládeže určený mladým lidem ve věku 16–35 let, jehož hlavní titul je **Prezentuj svou vizi**. Evropský týden mládeže proběhne od 12. do 19. dubna a doprovázet ho po celé Evropě budou akce s cílem vést mladé lidi k aktivnímu občanství a podpořit demokracii a volby do Evropského parlamentu. Vyjádřit svůj názor a vizi můžete ale také online. Na digitální platformě **Youth Voices** pro tento účel vznikla nová oblast Evropské hodnoty, kam mohou mladí Evropané a Evropanky zaznamenávat svá osobní sdělení ve své mateřštině, a projevit tak demokracii v akci. Dům zahraniční spolupráce se také zapojuje, více o všech plánovaných akcích nejen v České republice, ale i v Evropě najdete na stránkách dzs.cz. Zapojte se i vy a nechte svou vizi být pořádně slyšet.

Eurodesk je tu pro mladé lidi

Eurodesk je evropská informační síť, která mladým lidem představuje mezinárodní možnosti, a to převážně v rámci programů, jako je Erasmus+. V letošním roce se Eurodesk přidá také k informování o volbách do Evropského parlamentu a podpoře mladých lidí v aktivním občanství. Na stránkách 2024elections.eurodesk.eu tak najdete všechny důležité informace k tomu proč a jak volit, ale i krátká instruktážní videa a příběhy mladých lidí. Díky registraci na webu spolecne.eu také každý v den voleb dostane upozornění, aby nezapomněl a nenechal za sebe ve volbách rozhodnout ostatní. Síť Eurodesk zároveň plánuje workshopy v regionech, během kterých převážně studujícím středních škol představí volby a s tím spojené informace. Workshop ve svém okolí či online můžete najít na webových stránkách Evropského portálu pro mládež. K aktivnímu občanství vytvořil Eurodesk i publikaci „Euro-participace a Euro-aktivismus“, díky které se můžete dozvědět více o EU a jak v ní nechat zaznít svůj hlas.

Pomáháme mladým lidem měnit svět

Účast ve volbách je jednou z možností aktivního zapojení mladých lidí do společenského dění. Dalším krokem může být podání vlastního evropského projektu v rámci našich programů. Mladí lidé ve věku od 18 do 30 let mohou například díky programu Evropský sbor solidarity vytvořit svůj vlastní Solidární projekt. Realizace projektu je skvělou zkušeností nejen do životopisu, ale také příležitostí, jak zlepšit okolí kolem sebe. Mladí lidé se mohou věnovat tématům, jako je ochrana životního prostředí, digitalizace, rozvoj kultury, mezigenerační komunikace, podpora inkluze a diversity. Pro budoucí žadatele a žadatelky organizujeme každý rok víkendové školení **Od nápadu k projektu**. Na něm se dozvíte, jak převést svůj nápad do skutečného projektu, naučíte se projektový management a získáte cenné tipy. Letošní školení proběhne od **16. do 19. května 2024 v Praze**. Registraci a více informací naleznete v sekci události na webu dzs.cz.

Bylo by fajn mít v Česku více mladých v politice

Text: Kristýna Veitová

Foto: Michal Novotný

S blížícím se dvacátým výročím vstupu Česka do Evropské unie máme jedinečnou šanci nejen zhodnotit uplynulé roky a dosažené výsledky, ale také se zamyslet nad směřováním do budoucna. **Monika Ladmanová**, vedoucí Zastoupení Evropské komise v ČR, zdůrazňuje, že klíčem k prosperující budoucnosti Evropy je aktivní zapojení mladé generace. V rozhovoru popisuje, jak se Evropská komise snaží podpořit dialog s mladými lidmi a jaké příležitosti jim otevírají programy jako Erasmus+ či DiscoverEU.

Co považujete za největší přínos členství Česka v EU?

Členství v EU klíčově ovlivňuje zvýšení životní úrovně každé přístupující země, například v Česku od roku 2004 stoupla na 90 % průměru v EU, a přiblížili jsme se tak k úrovni západní Evropy. Členství v EU rovněž napomáhá politické stabilitě a bezpečnosti v regionu. Ukazuje se, že v dnešní době, kdy stále pokračuje agrese Ruska na Ukrajině, patří tento aspekt mezi nejvýznamnější.

Jasným přínosem je také objem financí, který do Česka proudí z evropského rozpočtu, a fakt, že dostáváme víc, než do EU dáváme. Z kohezních fondů EU byly postaveny stovky kilometrů silnic a dálnic i železnic, postaveny byly ale i nové školy. Benefity členství v EU ale nejsou pouze fi-

nanční. Cestovat v Evropě můžeme pouze s občanským průkazem a bez kontrol na hranicích. Díky programu Erasmus studovalo v zahraničí více než 400 000 Čechů a Češek, kteří tím zlepšili mimo jiné i svou jazykovou vybavenost.

Jaké konkrétní aktivity plánujete k příležitosti dvaceti let členství ČR v EU?

Rok 2024 jsme zahájili spolupředáním konference o dopadech členství v EU na českou ekonomiku a společnost pod názvem „20 let tvoříme Evropu“. Zúčastnil se jí předseda vlády Petr Fiala a také všichni bývalí čeští eurokomisaři. Toto výročí je totiž dobrým impulsem nejen pro zamýšlení se nad minulostí, ale také pro věcnou diskusi o budoucnosti Unie a jakou by si ji Česko přálo. Oslavy chceme rozprostřít do

celého roku, jejich vrcholem bude pochopitelně 1. května. Pracujeme i na nějakých překvapeních, takže se je na co těšit.

Účast v evropských volbách v ČR patří v EU mezi ty nejnižší. Jak podporujete zapojení mladých lidí do evropské politiky?

Mladým lidem dáváme prostor vyjádřit se a diskutovat o evropských tématech. Bere me je na studijní cesty do Bruselu, zveme je na naše akce. V lednu jsme uspořádali první ročník akce ReThink Europe pro mladé digitální tvůrce a tvůrkyně, jejímž cílem bylo podpořit mladou generaci, aby se více zajímala o dění kolem sebe, komunikovala o evropských tématech a aby byl její hlas více slyšet.

Mládež se také snažíme oslovit prostřednictvím Instagramu nebo Facebooku, kde komunikujeme v češtině. V našem podcastu Café Evropa se věnujeme tématům, která jsou pro ni důležitá. Mladí jsou koneckonců často mezi pozvanými hosty. Věřím, že dlouhodobá spolupráce a kontakt s mladými lidmi se promítnou i do účasti v evropských volbách.

Díky programu Erasmus studovalo v zahraničí více než 400 000 Čechů a Češek, kteří tím zlepšili mimo jiné i svou jazykovou vybavenost

Jaké iniciativy považujete pro rozvoj evropských hodnot u mladých lidí za nejdůležitější?

Programy, které rozšiřují obzory, jako Erasmus+ a DiscoverEU. Češi a Češky díky nim vyrážejí do zahraničí, kde aktivně využívají cizí jazyk a poznávají odlišné kultury, zvyky a tradice, což vede k vyšší toleranci.

Když zmiňujete mezinárodní vzdělávání, jakou roli ve formování evropských hodnot podle vás hraje?

Jde o velkou a neopomenutelnou roli. Zastoupení EK se nyní soustřeďuje na informování studujících a dospělých o možnostech stáží a o pracovních nabídkách v institucích EU. Ve spolupráci s vysokými školami motivujeme studující ke stážím v EK, jde o tzv. program Blue Book. Společně s UK, VŠE a se záštitou Senátu ČR a místopředsedkyně EK Věry Jourové se nám také podařilo spustit přípravný kurz na výběrová řízení, která pořádá Evropský úřad pro výběr personálu. Zájem o kurz byl enormní a já mám velkou radost, že se o něj nyní zajímají i školy v regionech, a rozšíří se tak mezi větší počet studentů a studentek.

A jak k rozvoji evropských hodnot přispívá Zastoupení EK v ČR?

EU charakterizuje motto „jednota v rozmanitosti“ – tu můžeme považovat i za příklad evropské hodnoty. Zmíněnou rozmanitost utvářejí lidé a kultura každého členského státu. Češi a Češky do Evropy přináší svou historickou a kulturní zkušenost, která se pak projevuje ve fungování dané instituce i v tom, jaký obsah instituce produkuje. Proto je pro Česko – stejně jako pro každou další členskou zemi – velmi strategické mít na všech úrovních evropské administrativy své občany a občanky. Dnes jich v EU pracuje zhruba pět stovek, ideální by přitom byl dvojnásobek.

Můžete sdílet příklad iniciativy mladých Čechů a Češek, kterou Zastoupení EK v ČR podpořilo?

Již tradičně podporujeme organizace a think-tanky, které se věnují evropské

Evropská komise dává dialogu s mladými vysokou prioritu a snaží se na vznikající evropská pravidla dívat jejich optikou, protože velká část vznikající legislativy ovlivní život a budoucnost právě dnešních mladých

politice. Díky našemu zapojení se mohou odehrávat důležité akce, jako jsou Prague European Summit, Forum 2000 nebo Rozhoduj o Evropě. Loni v červnu jsme instituce EU ukázali mladým influencerům a influencerkám. Na podzim jsme vzali do Bruselu skupinku mladých politiků a političek, kteří jsou členy mládežnických odnoží českých parlamentních stran. A nesmíme zapomenout na iniciativu DiscoverEU, díky níž bylo letos v lednu vybráno 1100 osmnáctiletých Čechů a Češek, kteří budou moci zdarma procestovat Evropu vlakem.

Mají mladí lidé dostatek příležitostí přispívat k rozhodovacím procesům v EU?

Myslím, že mladí lidé mohou aktivně přispívat k rozhodovacím procesům v EU již nyní. Bylo by fajn mít v Česku více mladých v politice, kde se reálně mohou podílet na rozhodování. Třeba ve Francii nyní kandidátky do evropských voleb ovládli třicátníci a třicátnice.

Evropská komise dává dialogu s mladými vysokou prioritu a snaží se na vznikající evropská pravidla dívat jejich optikou, protože velká část vznikající legislativy ovlivní život a budoucnost právě dnešních mladých. Ještě letos bude Komise pokračovat v práci na společném evropském diplomu, vytvoří pokyny pro zlepšení životních podmínek na školách a zaměří se na kvalitu stáží, včetně oblastí odměňování a sociální ochrany. Je tedy evidentní, že existují možnosti pro aktivní účast mladých lidí v rozhodovacích procesech a Komise se bude snažit tyto možnosti dále rozšiřovat.

Monika Ladmanová

Od roku 2014 byla členkou kabinetu eurokomisařky pro spravedlnost, ochranu spotřebitelů a rovnost žen a mužů v Bruselu a od roku 2019 byla součástí kabinetu místopředsedkyně Evropské komise pro hodnoty a transparentnost. Od července 2022 je vedoucí Zastoupení EK v ČR. Po studiu na Právnické fakultě UK a Columbia University New York pracovala v Českém helsinském výboru, neziskové organizaci obhajující lidská práva. Následně strávila deset let ve vedení nadace Open Society Fund Praha zabývající se projekty na posílení demokracie, odstranění diskriminace a na boj s korupcí. Poté pracovala v IBM Česká republika jako manažerka společensky prospěšných projektů.

Středoškoláci se učí umění diskuse

Text: Martina Oplatková

Foto: Evropský parlament mládeže

Evropský parlament mládeže v ČR je studentská organizace, která každoročně pořádá vzdělávací konference pro studující českých a zahraničních středních škol. Její unikátnost spočívá v tom, že ji zcela vedou a řídí sami studenti a studentky, kteří vytvářejí prostředí otevřené pro vzájemnou diskusi a naslouchání. Díky tomu má Evropský parlament mládeže významný vliv na formování mladé generace a posilování demokratických principů a hodnot ve společnosti.

Na zasedáních tohoto parlamentu mladí lidé diskutují se svými vrstevníky z jiných zemí o nejrůznějších tématech. Učí se tak nejen prosazovat svůj názor, ale také dokázat naslouchat ostatním, umět ustoupit nebo přijmout kompromis. Součástí setkání bývají rovněž panelové debaty, na kterých vystupují zajímavé a inspirativní osobnosti. A co vedlo organizaci k tomu, že se zapojila do programu Erasmus+? Zaujala je jak podpora aktivního občanství, tak budování dialogu mezi mladými lidmi z různých prostředí, navazování konverzací s osobami s rozhodovací pravomocí i možnost osobního rozvoje mládeže.

„To vše jsou principy, na kterých je naše organizace založená a na kterých se shodujeme s prioritami programu Erasmus+,“ říká členka představenstva Diana Šabatová. „My všichni, kteří se podílíme na chodu organizace, to děláme s láskou a přesvědčením, že by se mladí lidé měli zajímat o to, co se kolem nich děje, a že je třeba jim poskytnout možnost setkat se s podobně smýšlejícími studenty a stu-

dentkami a společně nacházet řešení současných problémů,“ dodává.

Nejistí studující se mění v sebevědomé

Z dnešních studujících budou příští politici, zákonodárkyně či podnikatelky, a je proto nesmírně důležité, aby se už od mládí učili vést dialog citlivě a srozumitelně. Příležitost k tomu se to naučit, získat sebedůvěru pro vyjádření svého názoru a zároveň k pochopení toho, že ostatní názory mají stejnou váhu jako ten vlastní, jim dávají právě aktivity EPM. „Naše organizace se zaměřuje na rozvíjení talentů a dovedností studujících. Proto je pro nás největší radostí, a tedy i největším úspěchem, když studenty a studentky, kteří na konferenci přijíždějí nejistí, vidíme odjíždět nadšené, plné zápalu a sebedůvěry,“ vypráví Šabatová.

Zároveň konference může být právě tím okamžikem, který je ovlivní při rozhodování o jejich budoucím směřování. Přesně proto Diana Šabatová považuje za jeden z největších úspěchů činnosti EPM mezinárodní konferenci, která se u nás zatím konala pouze jednou, v Brně v roce 2017, a které se zúčastnilo více než tři sta studujících z celé Evropy. „Každý mladý člověk, který si z konference odveze odvahu a ochotu se angažovat ve veřejném dění, nám uka-

zuje, že jdeme správným směrem,“ shrnuje Šabatová. „Velkou roli hraje i celková podpurná atmosféra, kde všichni objevují své silné stránky a vzájemně si pomáhají při klopýtnutích. Například když má někdo obrovský strach z mluvení před ostatními, nikdo ho za to neodsoudí, ale naopak ho všichni podpoří, ať už slovy, potleskem, či nabídnutím pomocné ruky.“

Lidská práva i věda a výzkum

A jakým způsobem je možné se na konferenci dostat? Organizace spolupracuje s mnoha středními školami, které pak vysílají studentské delegace. Nejdříve na dvě Regionální výběrové konference, odkud mají mladí lidé možnost postoupit na jednou ročně pořádanou Národní konferenci. Posledním krokem potom jsou konference mezinárodní, které se konají v různých evropských zemích.

Delegáti a delegátky mají na konferencích na výběr komise zabývající se lidskými právy, udržováním demokratických principů, bezpečností, rovnoprávností, sociální politikou anebo vědou a výzkumem. Evropský parlament mládeže je tak potřebnou platformou pro svobodné sdílení názorů a týmovou práci, díky níž mladí lidé rozvíjejí své dovednosti a znalosti a stávají se tolerantními a aktivními občany a občankami.

Studující pracují na jednom ze šesti možných okruhů

Studenti a studentky si na akcích organizace vytvářejí dlouhodobá přátelství

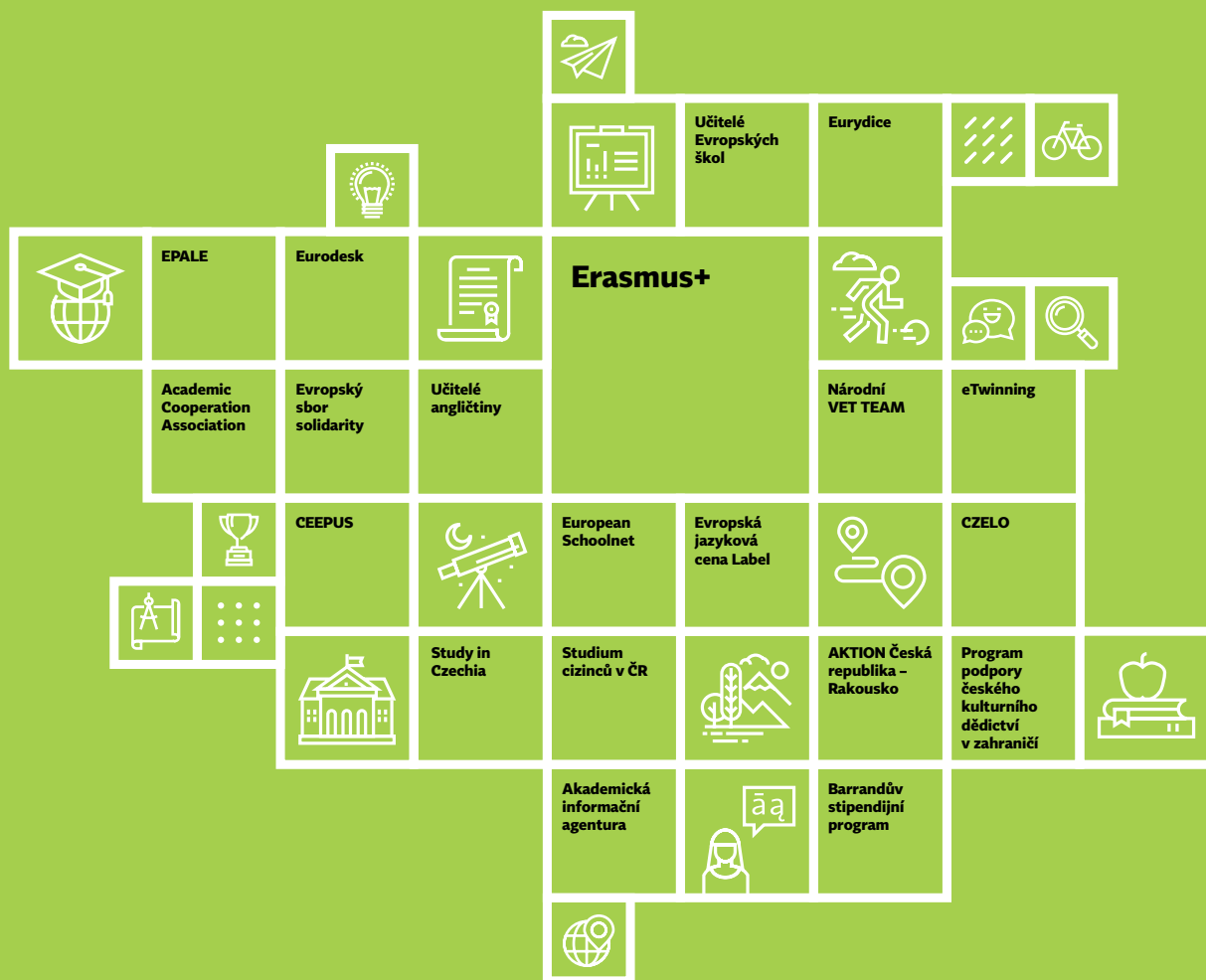

Setkání se účastní inspirativní osobnosti

Konferenci Evropského parlamentu mládeže se účastní stovky mladých lidí

Facebook

@dzs.cz
 @erasmusplusCR
 @mladezvakci
 @czelobrussels

Instagram

@dzs_cz
 @eurodesk_cz

X

@dzs_cz
 @CZELO_Brussels

LinkedIn

@dzs_cz

YouTube

@dzs_cz

Dům zahraniční spolupráce (DZS)

Na Poříčí 1035/4, 110 00 Praha 1

dzs.cz

Česká styčná kancelář pro vzdělávání a výzkum (CZELO)

@ czelo@dzs.cz
dzs.cz/czelo

Info Desk

Otevírací hodiny:
 pondělí–čtvrtek 9–17 hod.
 pátek 9–15 hod.

☎ +420 221 850 100
 @ info@dzs.cz

Jsme tu pro vás i v regionech.

Přehled všech poboček najdete na
dzs.cz/dzs-v-regionech

Vytištěno na recyklovaném papíře s certifikací FSC®.

